

Na podlagi četrtega odstavka 55.c člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19 in 172/21) in na podlagi četrtega odstavka 65.a člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22) minister za finance izdaja

P R A V I L N I K

o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v digitalni in zeleni prehod

1. člen (vsebina)

S tem pravilnikom se določa vrste vlaganj, ki se štejejo za vlaganja v digitalni in zeleni prehod (v nadaljnjem besedilu: vlaganja) v skladu s prvim in četrtem odstavkom 55.c člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19 in 172/21) ter v skladu s prvim in četrtem odstavkom 65.a člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22) in način uveljavljanja davčnih olajšav za vlaganja v digitalni in zeleni prehod.

2. člen (vlaganja v računalništvo v oblaku)

(1) Za vlaganja v računalništvo v oblaku se štejejo investicija davčnega zavezanca v:

- a) vzpostavitev ali nadgradnjo računalniškega oblaka ali
- b) vzpostavitev ali nadgradnjo uporabe storitev računalniškega oblaka.

(2) Storitve računalništva v oblaku pomeni različne računalniške storitve, ki se davčnemu zavezancu zagotavljajo prek informacijsko komunikacijske mreže z namenom večje ekonomičnosti, produktivnosti ter učinkovitosti poslovanja.

(3) Računalniški oblak je eden ali več strežnikov, vključenih v informacijsko komunikacijsko mrežo, ki povezani skupaj opravljajo storitve računalništva v oblaku.

(4) V znesek, ki predstavlja vlaganje iz točke a) prvega odstavka tega člena, se štejejo stroški nakupa strojne in programske opreme ter podpornih storitev za to, da oblak lahko deluje.

(5) V znesek, ki predstavlja vlaganja iz točke b) prvega odstavka tega člena, se štejejo stroški začetne vzpostavitve ali nadgradnje uporabe storitev računalništva v oblaku, potrebni za začetek uporabe storitve ali njene nadgradnje, vključno s stroški izobraževanj zaposlenih.

(6) Oprema iz tretjega odstavka tega člena mora ustrezati standardoma SIST EN ISO 14067 ali SIST EN ISO 14064-2.

(7) Namestitvev programske opreme iz tretjega odstavka 3. člena tega pravilnika, se ne šteje za vlaganje po tem členu.

3. člen (vlaganja v velepodatke in umetno inteligenco)

(1) Za vlaganja po tem členu se štejejo vlaganja v velepodatke in umetno inteligenco oziroma njun razvoj.

(2) Za vlaganja v umetno inteligenco in velepodatke ter njun razvoj se šteje nakup ali vlaganja v razvoj programske opreme, ki za določen sklop ciljev, ki jih opredeli človek, ustvarja izhodne podatke, kot so vsebine, napovedi, priporočila ali odločitve, ki vplivajo na okolje, s katerim so v stiku.

(3) Za vlaganja iz prejšnjega odstavka se ne štejejo vlaganja v programsko opremo, ki:

- a) uporablja podzavestne tehnike za vplivanje na vedenje osebe ali
- b) izkorišča ranljivost katere koli skupine ljudi vezano na starost, telesno ali duševno prizadetost ali
- c) omogoča nagrajevanje ali kaznovanje na podlagi točkovanja (t.i. social credit scoring) ali
- č) omogoča daljinsko biometrično identifikacijo v realnem času.

(4) Če razvoj programske opreme iz drugega odstavka tega člena za vhodne podatke zahteva osebne podatke tretjih oseb, ki združeni predstavljajo velepodatke, mora biti obdelava vhodnih podatkov v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo podatkov.

(5) V znesek, ki predstavlja vlaganja v umetno inteligenco in velepodatke, se štejejo stroški nakupa programske opreme.

(6) V znesek, ki predstavlja vlaganja v razvoj programske opreme iz drugega odstavka tega člena, se štejejo stroški:

- a) dela oseb, ki delajo na konkretnih raziskovalnih oziroma razvojnih projektih, vezanih na zadevno aktivnost pri davčnem zavezancu v danem obdobju;
- b) nakup raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalno-razvojne dejavnosti davčnega zavezanca;
- c) materiala in storitev, povezanih z raziskovalno-razvojno dejavnostjo (vključno s stroški podpornih storitev za to dejavnost);
- č) izobraževanja, izključno za potrebe raziskovalnih oziroma razvojnih projektov, ki se izvajajo pri davčnem zavezancu;
- d) pogodb z zunanjimi strokovnjaki in raziskovalci, ki delajo na raziskovalno-razvojnem projektu oziroma programu;
- e) pogodb za izvajanje raziskovalno-razvojnih aktivnosti, sklenjenih z raziskovalno-razvojnimi organizacijami in drugimi osebami, ki so registrirane za opravljanje raziskovalno-razvojnih dejavnosti.

(7) V znesek iz prejšnjega odstavka se ne štejejo stroški nakupa licenc.

4. člen (vlaganja v okoljsko prijazne tehnologije in razogljičenje energijskega sektorja)

(1) Za vlaganja v okoljsko prijazne tehnologije in razogljičenje energijskega sektorja se štejejo vlaganja v vire energije, shranjevalnike, nuklearno fuzijo in distribucijska omrežja.

(2) Za vlaganja v vire energije se štejejo vlaganja v:

- a) opremo za proizvodnjo električne energije s sončno fotovoltaiko (PV tehnologija) - sončni paneli;
- b) opremo za proizvodnjo električne energije iz koncentrirane sončne energije (CSP tehnologija);
- c) opremo za proizvodnjo električne energije iz geotermalne energije;
- č) opremo za proizvodnjo električne energije iz vetrne energije;
- d) opremo za proizvodnjo električne energije iz morja;
- e) opremo za proizvodnjo električne energije izključno iz biomase, bioplina, tekočega biogoriva in ne gre za mešanje z viri iz točke f) tega odstavka, vendar le, če gre za uporabo surovin, določenih v Delu A Priloge IX Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (prenovitev) (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/2003 z dne 6. avgusta 2021 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z vzpostavitvijo platforme Unije za razvoj energije iz obnovljivih virov (UL L št. 407 z dne 17. 11. 2021, str. 4);
- f) opremo za proizvodnjo električne energije iz nefosilnih plinskih in utekočinjenih goriv iz obnovljivih virov, pri tem pa ne gre za opremo iz prejšnje točke;
- g) sisteme kogeneracije pod pogojem, da sistem za proizvodnjo toplotne in električne energije uporablja obnovljive vire;
- h) opremo za proizvodnjo električne energije iz vodika.

(3) V znesek, ki predstavlja vlaganja iz prejšnjega odstavka, se štejejo stroški nakupa opreme in stroški podpornih storitev, ki so potrebni za vzpostavitev in delovanje opreme za proizvodnjo električne energije.

(4) Vlaganja iz točk c), e), f), g) in h) drugega odstavka tega člena morajo ustrezati standardom SIST EN ISO 14067 ali SIST EN ISO 14064 -1.

(5) Za vlaganja v distribucijska omrežja se štejejo vlaganja v ekstravisokonapetostna, visokonapetostna, srednjenapetostna in nizkonapetostna distribucijska ter prenosna omrežja, ki prispevajo k razogljičenju, če:

- več kot 67 % na novo omogočenih zmogljivosti distribucijskega omrežja dosega prag emisij, ki je nižji od vrednosti 100 gCO₂e/kwh, izmerjeno na podlagi življenjskega cikla, upošteva standard ogljičnega odtisa v drsečem petletnem zaporednem obdobju ali
- je povprečni emisijski faktor distribucijskega omrežja izračunan kot ulomek med skupno letno emisijo proizvedene električne energije sistema in skupno letno neto proizvodnjo električne energije v tem sistemu pod pragom vrednosti 100 gCO₂e/kwh izmerjeno upošteva standard ogljičnega odtisa v drsečem petletnem obdobju.

(6) Za vlaganja po prejšnjem odstavku tega člena se ne šteje nakup ali najem opreme, ki uporablja fosilna goriva.

(7) V znesek, ki predstavlja vlaganja iz petega odstavka tega člena, se štejejo stroški nakupa opreme za prenos energije, opreme za nadzor, polnilnih oziroma napajalnih postaj ter druge podporne opreme ali stroški storitev, potrebnih za delovanje omrežja.

(8) Standardi ogljičnega odtisa iz petega odstavka tega člena so mednarodno priznani standardi za merjenje, upravljanje in dokazovanje ogljičnega odtisa.

(9) Za vlaganja v distribucijska omrežja se štejejo vlaganja v nadgradnjo omrežja daljinskega ogrevanja in hlajenja pod pogojem, da je nadgradnja skladna z Direktivo 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L št. 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/826 z dne 4. marca 2019 o spremembi prilog VIII in IX k Direktivi 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vsebino celovitih ocen možnosti za učinkovito ogrevanje in hlajenje (UL L št. 137 z dne 23. 5. 2019, str. 3), pri tem pa se 50 % energije v omrežju pridobi iz obnovljivih virov, ali se 75 % energije pridobi iz soproizvodnje toplote in električne energije, ali se 50 % energije pridobi iz kombinacije obeh naštetih energij.

(10) V znesek, ki predstavlja vlaganja iz prejšnjega odstavka, se štejejo stroški opreme (cevovodi, podporna infrastruktura za delovanje distribucijskega omrežja za ogrevanje in hlajenja, razdelilne staje ali toplotni izmenjevalniki), druga oprema in podporne storitve, potrebne za delovanje, za katere je mogoče nedvoumno ugotoviti, da ustrezajo zahtevam po znižanju ogljičnega odtisa in oprema ne uporablja fosilnih goriv za svoje delovanje.

(11) Za vlaganja v shranjevalnike se štejejo vlaganja v hranilnike oziroma zalogovnike električne energije ali toplotne energije, za shranjevanje proizvedene energije iz virov iz drugega odstavka tega člena, ter podporne storitve za uporabo in delovanje hranilnikov. Za hranilnike se štejejo naprave, ki hranijo električno energijo in jo kasneje vračajo v obliki električne energije.

(12) V znesek vlaganj iz prejšnjega odstavka se štejejo stroški nakupa zalogovnika in stroški druge podporne opreme in podpornih storitev, potrebnih za uporabo in delovanje zalogovnika.

(13) Za vlaganja v distribucijsko omrežje se štejejo vlaganja v nadgradnjo plinskega omrežja za prenos vodika ali zajema oziroma prenos ogljikovega dioksida. Izgradnja plinovodov za prenos zemeljskega plina se ne šteje za vlaganja po tem odstavku.

(14) V znesek vlaganj iz prejšnjega odstavka se štejejo stroški nakupa opreme in podpornih storitev za nadgradnjo cevi, opreme za ugotavljanje oziroma odkrivanje puščanja cevi, stroški popravila obstoječih cevi in druge opreme oziroma sistema za zmanjšanje uhajanja plinov.

(15) Za vlaganja v nuklearno fuzijo se štejejo vlaganja v razvoj nuklearne fuzije.

(16) V znesek vlaganj iz prejšnjega odstavka se štejejo stroški, iz šestega odstavka prejšnjega člena. Med stroške po tem odstavku se ne štejejo stroški nakupa licenc.

5. člen

(vlaganja v javni in zasebni prevoz)

(1) Za vlaganje po tem členu se štejejo vlaganja v:

- a) brezemisijaska motorna vozila kategorije M ali N za prevoz blaga in potnikov;
- b) brezemisijaska vozila kategorije L, če se jih uporablja za dostavo blaga ali storitev;

- c) izgradnjo polnilne oziroma oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva, to je polnilne oziroma oskrbovalne postaje za električno energijo, vodik, biogoriva, če so proizvedena v skladu s točkama e) in f) drugega odstavka prejšnjega člena;
- č) infrastrukturo sistema javne izposoje koles in e-koles, e-skirojev in javno souporabo avtomobilov, vključno s programsko opremo, če je uporaba te opreme vključno s programsko opremo za uporabnika brezplačna;
- d) nakup opreme, ki omogoča digitalizacijo voznih parkov podjetij in za vzpostavitev integracij z zalednimi sistemi;
- e) razvoj programske opreme, ki omogoča nove mobilnostne rešitve za mikromobilnost, souporabo vozil in skupinske prevoze (t.i. micromobility, car-sharing, on-demand shuttle, car-pooling), če je takšna mobilnostna rešitev vključno s programsko opremo za uporabnika brezplačna.

(2) V znesek vlaganj iz a) in b) točke prejšnjega odstavka se štejejo stroški nakupa vozila.

(3) V znesek vlaganj iz c) in č) točke prvega odstavka tega člena se štejejo stroški izgradnje, opreme in drugi stroški, potrebni za delovanje postaje (meritve in priključitev na omrežje).

(4) V znesek vlaganj iz točke d) prvega odstavka tega člena se štejejo stroški nakupa programske in strojne opreme, ki omogoča digitalizacijo voznih parkov in za vzpostavitev integracij z zalednimi sistemi.

(5) V znesek vlaganj iz točke e) prvega odstavka tega člena se štejejo stroški iz šestega odstavka 3. člena tega pravilnika.

(6) Za vlaganja po tem členu se ne štejejo vlaganja v vozila iz prvega odstavka tega člena, če se z navedenimi vozili prevažata fosilna goriva.

6. člen

(vlaganja v energetska učinkovitost stavb)

(1) Za vlaganja v energetska učinkovitost zgradb se štejejo vlaganja v:

- a) okna z U-vrednostjo, ki je nižja ali enaka $1,0 \text{ W/m}^2 \text{ K}$;
- b) vrata z U-vrednostjo, nižjo ali enako $1,2 \text{ W/m}^2 \text{ K}$;
- c) sisteme zunanjih sten z U-vrednostjo, nižjo ali enako $0,5 \text{ W/m}^2 \text{ K}$;
- č) sisteme kritin z U-vrednostjo, ki je nižja ali enaka $0,3 \text{ W/m}^2 \text{ K}$;
- d) izolacijske izdelke z vrednostjo lambda, ki je nižja ali enaka $0,06 \text{ W/mK}$;
- e) aparate, ki se uvrščajo v dva najvišja razreda energetske učinkovitosti v skladu z Uredbo (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L št. 198 z dne 28. 7. 2017, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2020/740 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge parametre, spremembi Uredbe (EU) 2017/1369 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1222/2009 (UL L št. 177 z dne 5. 6. 2020, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1369/EU);
- f) vire svetlobe, ki se uvrščajo v dva najvišja razreda energetske učinkovitosti v skladu z Uredbo 2017/1369/EU;
- g) sisteme za ogrevanje prostorov in sanitarne vode, ki se uvrščajo v dva najvišja razreda energetske učinkovitosti v skladu z Uredbo 2017/1369/EU;
- h) sisteme za hlajenje in prezračevanje, ki se uvrščajo v najvišja dva razreda energetske učinkovitosti, v skladu z Uredbo 2017/1369/EU;
- i) opremo za nadzor dnevne svetlobe za sisteme razsvetljevanja;

- j) toplotne črpalke, skladne s tehničnimi merili, določenimi v Uredbi Komisije (EU) št. 206/2012 z dne 6. marca 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev (UL L št. 72 z dne 10. 3. 2012, str. 7), zadnjič spremenjeni z Uredbo Komisije (EU) 2016/2282 z dne 30. novembra 2016 o spremembi uredb (ES) št. 1275/2008, (ES) št. 107/2009, (ES) št. 278/2009, (ES) št. 640/2009, (ES) št. 641/2009, (ES) št. 642/2009, (ES) št. 643/2009, (EU) št. 1015/2010, (EU) št. 1016/2010, (EU) št. 327/2011, (EU) št. 206/2012, (EU) št. 547/2012, (EU) št. 932/2012, (EU) št. 617/2013, (EU) št. 666/2013, (EU) št. 813/2013, (EU) št. 814/2013, (EU) št. 66/2014, (EU) št. 548/2014, (EU) št. 1253/2014, (EU) 2015/1095, (EU) 2015/1185, (EU) 2015/1188, (EU) 2015/1189 in (EU) 2016/2281 v zvezi z uporabo dovoljenih odstopanj pri postopkih preverjanja (UL L št. 346 z dne 20. 12. 2016, str. 51);
- k) fasadne in strešne elemente s funkcijo sončnega senčenja ali nadzora sončne svetlobe, vključno z elementi, ki podpirajo gojenje rastlin oziroma organizmov;
- l) energetske učinkovite sisteme za avtomatizacijo in nadzor zgradb;
- m) conske termostate in naprave za pametno spremljanje glavnih električnih ali toplotnih obremenitev za zgradbe in senzorsko opremo;
- n) izmenjevalnike in razdelilne postaje daljinskega ogrevanja, vezane na distribucijo daljinskega ogrevanja in hlajenja iz devetega odstavka 4. člena, njihov deli, kot so ventilatorji, kompresorji, črpalke in ostala oprema, morajo biti skladni z najvišjima dvema razredoma energetske učinkovitosti, določenima z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, povezanih z energijo (prenovitev) (UL L št. 285 z dne 31. 10. 2009, str. 10), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2015/1095 z dne 5. maja 2015 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano profesionalnih hladilnih omar za shranjevanje, omar za hitro hlajenje in zamrzovanje, kondenzacijskih enot in procesnih ohlajevalnikov (UL L št. 177 z dne 8. 7. 2015, str. 19);
- o) izdelke za pametno spremljanje in regulacijo ogrevalnega sistema ter senzorsko opremo.

(2) Relevantna U vrednost iz tega člena se izračuna na podlagi standardov SIST EN ISO 10077-1 za okna in vrata, SIST EN ISO 12631 za zidove in SIST EN ISO 6946 za druge komponente in elemente zgradb.

(3) Za vlaganje v energetske učinkovitost zgradb se šteje tudi vlaganje v zgradbe z leseno nosilno konstrukcijo, če ima les, iz katerega je zgradba zgrajena, certifikat v skladu s standardom FSC. V znesek vlaganj po tem odstavku se štejejo stroški nakupa lesa, potrebnega za izgradnjo.

7. člen

(vlaganja v druge standarde za podnebno nevtralnost)

(1) Za vlaganja po tem členu se štejejo vlaganja v opremo, s katero se omogoča trajnostno kmetovanje, ki omogoča prehod na podnebno nevtralnost na področju kmetijstva.

(2) Za vlaganja po prejšnjem odstavku se štejejo vlaganja v:

- a) izgradnjo oziroma tehnološko posodobitev namakalnih sistemov ter vlaganja v nakup namakalne opreme;
- b) sisteme zaščite proti toči oziroma zmrzali;

- c) izgradnjo ogrevalnih ali hladilnih sistemov ter vlaganja v nakup opreme, namenjene kmetijski pridelavi ali skladiščenju, pri katerih se uporablja geotermalna energija;
- č) nakup kmetijske mehanizacije oziroma opreme za učinkovito rabo za zmanjšanje toplogrednih plinov in zmanjšano rabo fitofarmacevtskih sredstev (v nadaljnjem besedilu: FFS)
- d) nakup kmetijske mehanizacije oziroma opreme za optimalno rabo hranil in trajnostno rabo FFS;
- e) nakup kmetijske mehanizacije oziroma opreme za upravljanje travniških habitatov;
- f) drugo kmetijsko mehanizacijo oziroma opremo, za katero je v skladu s predpisom, ki ureja opredelitev posameznih kmetijskih in gozdarskih strojev in opreme ter katalog stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije, določeno, da prispeva k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, k manjši rabi fitofarmacevtskih sredstev ali je namenjena izvajanju ekološkega kmetovanja.

(3) V znesek vlaganj iz tega člena se ne všteva kmetijska mehanizacija oziroma oprema na fosilni pogon.

8. člen (uveljavljanje davčne olajšave)

(1) Davčni zavezanec uveljavlja davčne olajšave po tem pravilniku v davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb in davčnem obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti v davčnem obdobju vlaganj.

(2) Davčni zavezanec uveljavlja davčno olajšavo po tem pravilniku z obrazcem za uveljavljanje davčne olajšave za vlaganja v digitalni in zeleni prehod, ki je kot Priloga sestavni del tega pravilnika.

(3) Obrazec iz prejšnjega odstavka davčni zavezanec predloži davčnemu organu v elektronski obliki hkrati s predložitvijo obračuna davka od dohodkov pravnih oseb oziroma obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

(4) Davčni organ lahko glede presoje, ali se konkretno vlaganje kvalificira kot vlaganje v digitalni in zeleni prehod, za mnenje zaprosi ministrstvo, službo ali urad, v katerega delokrog sodi predmetno vlaganje.

KONČNA DOLOČBA

9. člen (začetek veljavnosti in uporabe)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se za davčna obdobja, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2022.

Št. 007-183/2022/
Ljubljana, dne 19. aprila 2022
EVA 2022-1611-0030

Mag. Andrej Šircelj
minister za finance

PRILOGA 1: Obrazec in metodologija za uveljavljanje davčne olajšave za vlaganja v digitalni in zeleni prehod